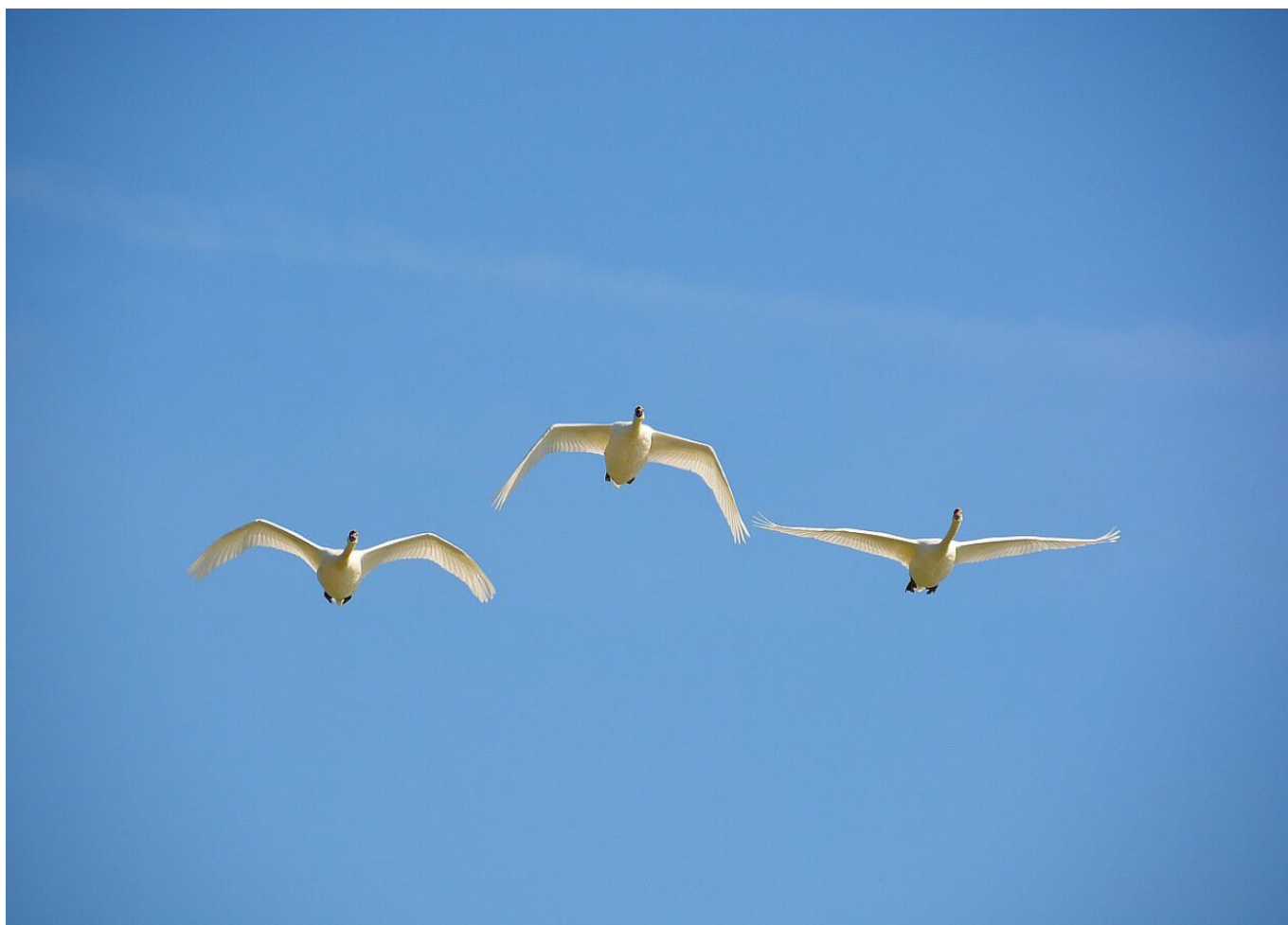

Actualiteiten faunazaken Zuid-Holland i.v.m. nieuw Faunabeheerplan

De afgelopen periode zijn er een aantal uitspraken van de rechtbank geweest die gevolgen hebben voor het beheer en schadebestrijding en/of jacht. Alle zaken vind je in het onderstaande overzicht.

Faunabeheerplannen en juridische procedures

Vanuit de provincie Zuid-Holland en de FBE Zuid-Holland is de volgende informatie ontvangen:

- Een recente uitspraak van de Raad van State over een faunabeheerplan voor Noord-Holland heeft ook serieuze

consequenties voor de uitvoering van het faunabeheer in Zuid-Holland voor wat betreft de vrijgestelde soorten.

- Onlangs zijn er bij de Raad van State zittingen geweest over het vossen- en konijnenbeheer in Zuid-Holland. De uitspraken in deze zaken zijn van belang voor de nieuwe faunabeheerplannen en de daarop gebaseerde ontheffingen.

Het voorgaande heeft gevolgen voor de planning maar ook voor de inhoud van de nieuwe faunabeheerplannen. Het is onvermijdelijk dat de mogelijkheden voor faunabeheer aanzienlijk worden beperkt. Hierna lichten we dit per diersoort toe. We hebben geprobeerd dit kort maar begrijpelijk te doen maar zaken zijn complex. Als jullie nadere vragen hebben, kunnen jullie deze aan de FBE stellen.

Uitspraak landelijke vrijstelling

De Raad van State heeft op 19 april jl. een uitspraak gedaan over het goedkeuringsbesluit van een Noord-Hollands faunabeheerplan. De Raad van State komt daarbij tot het oordeel dat de minister de landelijke vrijstellingen (kauw, zwarte kraai, houtduif, Canadese gans, vos, konijn) onvoldoende heeft onderbouwd. De Raad van State heeft de vrijstellingen niet buiten werking gesteld maar heeft zich op het standpunt gesteld dat uitvoering afhankelijk is van de onderbouwing die hiervoor is gegeven in het faunabeheerplan. Aan deze onderbouwing hebben ze vergaande eisen gesteld. Dit betekent dat het faunabeheerplan voldoende concrete/plaats-specifieke en/of wetenschappelijke gegevens moet bevatten om het volgende te onderbouwen.

1. De desbetreffende soort veroorzaakt ernstige schade; voor de onderbouwing is de schadehistorie van belang in een specifiek gebied.
2. Er is geen bevredigende alternatieve oplossing om deze schade te voorkomen.

3. Het voorgestelde beheer heeft geen effect op de staat van instandhouding.

Aan al deze eisen kan niet worden voldaan o.a. omdat er weinig tot geen schadegegevens, i.v.m. landelijke vrijstelling waarvoor geen schade registratie nodig zijn en veel soorten zich zgn. in een ongunstige staat van instandhouding bevinden. De uitspraak van de Raad van State ziet alleen op de uitvoering van de vrijstelling en dus niet op uitvoering van de jacht. Hiervoor hoeven provincie en FBE alleen aan onderdeel c te voldoen.

Hoe nu verder

De Zuid-Hollandse faunabeheerplannen voor de jacht- en vrijgestelde soorten (m.u.v. Canadese gans) lopen tot half juli 2023. De FBE heeft vervangende plannen in voorbereiding maar moet nu de concept-faunabeheerplannen aanpassen op basis van deze uitspraak. Dat leidt onvermijdelijk tot vertraging. Ook is het, gezien het vorenstaande, nog de vraag of het gaat lukken om al deze plannen 'Raad van State-proof' te krijgen. Het in lijn brengen van de faunabeheerplannen met de uitspraak van de Raad van State heeft consequenties.

Voor de duidelijkheid hierbij de informatie per soort samengevat:

Soort	Wat staat vast?	Opmerkingen
Vos	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing en uitspraak Raad van State is er beheer, provinciebreed of per regio, mogelijk; op zijn vroegst na de zomer.

Konijn	Geen jacht en ook geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) t.b.v. landbouwgewassen vanaf 16 juli 2023	Beheer (vrijstelling en/of ontheffing) op specifieke locaties ter bescherming van volksgezondheid en openbare veiligheid blijft mogelijk (tenzij een rechter hier ook op ingrijpt).
Fazant, wilde eend, haas, houtduif	Er wordt ingezet op het mogelijk maken van de Jacht in seizoen 2023-2024. Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023.	Er zijn risico's voor de uitvoering van de jacht gezien de staat van instandhouding en het vatbaar zijn van het goedkeuringsbesluit faunabeheerplan voor bezwaar en beroep. Afhankelijk van de onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.
Zwarte kraai	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing is er beheer, provinciebreed of per regio, mogelijk ter voorkoming van predatie; op zijn vroegst na de zomer. Afhankelijk van onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.
Kauw	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) per 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.

Voor het vossenbeheer dat kan worden uitgevoerd op de landelijke vrijstelling en daarnaast op ontheffing voor beheer met het geweer in de nacht, geeft de staat van instandhouding van de vos waarschijnlijk geen onderbouwingsproblemen. Echter gegevens over schade, waaronder (regionale) predatie- en onderzoeksgegevens, zijn waarschijnlijk nog van onvoldoende omvang en kwaliteit om het beheer te onderbouwen. Op 16 mei 2023 was de zitting bij de Raad van State waarin men zich boog over ons hoger beroep aangaande de ontheffing voor afschot in de nacht. De uitspraak wordt op zijn vroegst eind juni verwacht. Deze uitspraak geeft naar verwachting belangrijke aanwijzingen over de benodigde onderbouwing van al het vossenbeheer. Dit leidt ertoe dat de provincie pas na de zomer kan besluiten over het nieuwe faunabeheerplan. Dit betekent dat het beheer van de vos in ieder geval volledig stil komt te liggen van 16 juli tot de goedkeuring van het nieuwe faunabeheerplan.

Het is nog niet duidelijk in hoeverre de landelijke vrijstelling kan worden uitgevoerd op basis van het nieuwe faunabeheerplan. Het kan zijn dat vossenbeheer alleen wordt toegestaan op basis van gebiedsontheffingen waarvoor voldoende onderbouwing is.

Konijn

Konijnen bevinden zich in een ongunstige staat van instandhouding maar er is wel onderbouwing voor beheer van konijnen op industrieterreinen, bij infrastructuur en op sportvelden. Ook voor het konijnenbeheer geldt dat de Raad van State zich op 16 mei boog over het hoger beroep van de FBE. Ondanks het feit dat de uitspraak waarschijnlijk niet op tijd komt om nog te worden verwerkt in het nieuwe faunabeheerplan, biedt de FBE het nieuwe plan binnenkort ter goedkeuring bij de provincie aan. Dit omdat het beheer vanwege de veiligheidsrisico's niet al te lang stil kan liggen.

Er is onvoldoende onderbouwing voor beheer ter voorkoming van landbouwschade. Sinds vorig jaar is de jacht op het konijn

door de minister gesloten vanwege de landelijke ongunstige staat van instandhouding. Voorgaande betekent dat konijnen in Zuid-Holland vanaf 16 juli alleen nog kunnen worden beheerd op specifieke locaties in het kader van de volksgezondheid of openbare veiligheid.

Fazant, wilde eend, haas en houtduif

Fazant, wilde eend, haas en houtduif zijn soorten waarop de jacht in Zuid-Holland is geopend. De minister heeft aangekondigd dat dit in ieder geval zo blijft voor het seizoen 2023-2024, ondanks het oordeel dat er sprake is van een landelijk ongunstige staat van instandhouding. Gelet op de huidige juridische stand van zaken, kunnen de faunabeheerplannen voor deze soorten worden goedgekeurd en het voornemen is om dat voorafgaand aan het aanstaande jachtseizoen te doen. Sluiting van de jacht op deze soorten is niet aan de provincie maar aan de minister. We kunnen echter niet uitsluiten dat nieuwe juridische procedures een risico gaan vormen voor de uitvoering van de jacht op deze soorten.

Voor de houtduif geldt er ook een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor schade aan landbouwgewassen. De schade door houtduif aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen worden verleend.

Zwarte kraai

Voor de zwarte kraai is er een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor de schade (landbouwgewassen en predatie). De schade door zwarte kraai aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen

worden verleend.

Het beheer ter voorkoming van predatie wordt toegestaan op basis van gebiedsontheffingen waarvoor voldoende onderbouwing is. Deze onderbouwing is er op het ogenblik nog niet.

Kauw

Voor de kauw is er een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor de schade aan landbouwgewassen. De schade door kauw aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen worden verleend.

Als wij voorzichtig naar de toekomst kijken, is het onze inschatting dat we vaker moeten werken op basis van een regionale aanpak. De problematiek verschilt per gebied en per soort en dat kan ertoe leiden dat ontheffingen per WBE worden verleend. Een goede registratie van schade, waaronder predatie, is daarmee voor iedereen van groot belang.

Ree

De rechter heeft hierbij een positieve uitspraak gedaan voor het beheer. Alle eisen van de Eisende partijen zijn ongegrond verklaard. Dit houdt in dat het beheer bij de ree gewoon door mag gaan.

Overzicht van de huidige juridische procedures die van belang zijn voor de agrarische sector

- **Faunabeheerplan knobbelzwaan.** Tegenpartijen zijn Dierenradar en de Faunabescherming. Zitting bij Raad van State is geweest op 4 april. Uitspraak wordt niet eerder dan eind mei verwacht.
- **Ontheffingen ganzenbeheer (vier procedures).** Tegenpartijen zijn Animal Rights/Fauna4life en de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland. Nog geen

zittingen bij rechtbank gepland.

Oproep: Meld schade!

Als laatste de oproep om faunaschade aan landbouwgewassen te melden en/of een tegemoetkoming aan te vragen. Zoals uit bovenstaande informatie blijkt is het opbouwen van een schadehistorie van groot belang. Als er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn over schade aan landbouwgewassen dan is op (korte) termijn schadebestrijding niet meer mogelijk. We hebben namelijk 'data' nodig om het beheer van schadeveroorzakende soorten in faunabeheerplannen te kunnen onderbouwen. Dat deze oproep geen 'loze kreet' is bewijst de uitspraak van de Raad van State van 19 april jl. over het Faunabeheerplan Algemene Soorten Noord-Holland. Door het ontbreken van data (preventieve maatregelen, afschotgegevens, schade aan gewassen) is het beheer en schadebestrijding van verschillende soorten beëindigd.

Voor vragen/opmerkingen kunt u contact opnemen met Basjan Niemansverdriet, themahouder Flora en Fauna LT0 Noord Zuid-Holland – 06-20 435 416

Bron: [LT0-Noord](#)

Jacht op andere wilde dieren op Veluwe mag doorgaan ondanks komst van wolf

Het jagen op wilde dieren op de Veluwe kan ondanks de komst van de wolf gewoon doorgaan. Dat heeft de rechtbank Midden-Nederland dinsdag bepaald.

De Faunabescherming is bang dat het jagen op damherten, edelherten, wilde zwijnen en reeën leidt tot een verstoring van de wolf. Daarom spande de organisatie een rechtszaak aan tegen de jachtontheffing.

De wolf heeft zich de afgelopen jaren op de Veluwe gevestigd met meerdere roedels. De wolf is een beschermde diersoort in Europa.

Maar het jagen op wilde hoefdieren op de Veluwe hoeft dus niet te worden stilgelegd vanwege de komst van de wolf. Volgens de rechtbank is het niet duidelijk of de wolven inderdaad door de jacht worden verstoord.

De rechtbank baseert zich op een rapport van de Rijksuniversiteit Groningen. De ontwikkelingen moeten volgens

de wetenschappers eerst verder worden onderzocht. Ook oordeelt de rechtbank dat uit het rapport niet blijkt dat de mogelijke verstoring invloed heeft op de overlevingskansen, de voorplanting of het leefgebied van de wolf.

---

8 jarig wilflifeproject – Onderzoek naar hoe mensen en dieren beter met elkaar kunnen leren samenleven

Dynamisch co-management van interacties tussen mensen en wilde dieren in Nederland

Wilde of vrij levende grote zoogdieren keren op grote schaal terug naar Nederland, en onze houding tegenover wilde dieren verandert sterk. In het 8-jarig project WildlifeNL (2023-2030) onderzoeken wetenschappers samen met maatschappelijke partners hoe mensen en wilde dieren beter met elkaar kunnen leren

samenleven.

We leven in een tijd dat de aantallen, en de verspreiding, van verschillende, mogelijk schadeveroorzakende fauna, sterk toenemen. Denk hierbij aan verschillende hoefdiersoorten, de wolf, maar ook ganzen, bevers, dassen en verschillende andere soorten. Soms gaat het daarbij om groeiende populaties wilde dieren zoals wild zwijn en hert, soms om grote grazers zoals hooglanders die worden ingezet als onderdeel van natuurbeheer. Ook gaat het om eerder uitgestorven dieren die opnieuw door de mens zijn geïntroduceerd, zoals bever en otter, of om soorten die op eigen gelegenheid zijn teruggekeerd naar Nederland, zoals de wolf, de wilde kat en de goudjakhals. Deze toename wordt door velen toegejuicht als een natuurbeschermingssucces maar leidt ook in toenemende mate tot spanning tussen mensen en wilde dieren en tot verschillende vormen van faunaschade.

Tegelijkertijd verandert ook onze samenleving. Er is meer polarisatie, ook in discussies en debatten rond het faunabeheer. Enerzijds is er een sterk toenemende roep voor een meer natuurinclusieve samenleving waarin fauna meer ruimte krijgt. Anderzijds neemt de druk op het landschap sterk toe van toename van recreatie tot behoefte aan ruimte voor de energie- en klimaattransitie.

In dit sterk dynamische en veranderende landschap is het huidige faunabeheer nog vaak vrij traditioneel en statisch ingericht.

In een land dat zo dichtbevolkt is als Nederland, hebben mensen en wilde dieren bovendien constant interactie, willens en wetens, of vaker, onbewust. Deze gedragsinteracties zijn een vorm van intersoortelijke communicatie. Het huidige natuurbeheer concentreert zich op het beheren van aantallen. In het project gaat onderzocht worden of intersoortelijke communicatie ingezet kan worden bij natuurbeheer.

Dit alles roept op tot de volgende algemene vraag: hoe zien we

de relatie tussen mensen en wilde dieren in ons land? Gaan we door op de oude voet en proberen we de populaties terugkerende dieren in te perken? Of stimuleren en accepteren we de huidige wildlife comeback en gaan we daar ons landschap en onze samenleving op inrichten door nieuwe vormen van faunabeheer? Zo ja, hoe zouden zulke nieuwe vormen eruit zien gericht op proactief co-management van het gedrag van mensen en wilde dieren? Hoe komen we tot een faunabeheer dat beter past bij de huidige sterke veranderingen in landschap en maatschappij en de wens voor een meer natuurinclusieve samenleving.

bron: [Wildlife.nl](https://wildlife.nl)

Constructief gesprek met minister Van der Wal

Op de foto van links naar rechts: Gerbrand van 't Klooster (FPG), Arnoud Meijering (Jagersvereniging), Christiaan van Daalen (Jagersvereniging), Willem Schimmelpenninck van der Oije (Jagersvereniging), minister Christianne van der Wal – Zeggelink, René Leegte (NOJG) en Sjaak van der Tak (LT0).

De Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG), de Federatie Particulier Grondbezit (FPG), de Land- en Tuinbouw Organisatie (LT0) en de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging hebben dinsdag 23 mei een constructief gesprek gehad met minister voor Natuur en Stikstof Christianne van der Wal over de sluiting van de jacht op haas en konijn en de 'Verzamelbrief soortenbeleid'. Het overleg vond plaats naar aanleiding van een brandbrief van de organisaties. Na afloop van het gesprek waren de organisaties gematigd positief.

De Jagersverenigingen, FPG en LT0 gaven vorige maand in een brandbrief aan verbolgen te zijn over het feit dat zij als stakeholders niet op de hoogte zijn gebracht van het versturen

van de 'Verzamelbrief soorten' op 4 april. Daarnaast viel ook het besluit om ook in het komende seizoen de jacht op konijn landelijk en het haas in de drie bekende provincies niet te openen niet in goede aarde. Immers, er heeft bij dit besluit geen enkele vorm van de – ook richting de Tweede Kamer – toegezegde inhoudelijke heroverweging plaatsgevonden met grondeigenaren, jacht(akte)houders, wildbeheereenheden en grondgebruikers. Ook werd de brief verstuurd terwijl er in het hele land nog volop werd geteld volgens het aangepaste telprotocol in het kader van de jaarlijkse voorjaarsstelling van de soorten op de wildlijst.

Niet in lijn met afspraken

Het doel van het gesprek met de minister was te vernemen hoe de minister tot haar nieuwe besluit is gekomen en waarom dit zonder enig overleg of vooraankondiging is gebeurd. Ook wilden de Jagersvereniging, de FPG, LTO en de NOJG samen met de minister bekijken hoe er tot een versnelling van de processen en onderzoeken gekomen kan worden, zodat de leden van de organisaties snel duidelijkheid krijgen over de toekomst van jacht, beheer en schadebestrijding. Van der Wal erkende in het gesprek dat de gang van zaken rondom de verzending van de 'Verzamelbrief soorten' niet in lijn was met de eerder door haar en ons gemaakte afspraken en zei dit te betreuren.

Juridisch getouwtrek

In het gesprek kwamen ook het besluit om de jacht op haas en konijn gesloten te houden en de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State in Noord-Holland met betrekking tot de landelijk vrijgestelde soorten aan de orde. De vier organisaties hebben benadrukt dat jagers verantwoordelijkheid nemen bij schadebestrijding, maar ook bij een dalende wildstand. Daarbij hebben zij wederom aangegeven dat jagers zeer waardevolle oren en ogen in het veld zijn en een belangrijke rol spelen bij biotoopverbetering. De besluitvorming tot sluiting van de jacht en juridisch

getouwtrek in provincies werken ronduit frustrerend en demotiverend voor de jagers.

Belang van de jacht

De minister onderschrijft het belang van de jacht bij goed natuurbeheer en schadebestrijding in onder meer de landbouw en streeft ernaar voor het einde van het jaar de situatie rond de landelijke vrijstellingen te repareren. Zij stelde niet als doel te hebben de jacht op soorten te willen sluiten. Wel wil zij de wettelijke verantwoordelijkheid voor de bescherming van soorten kunnen nemen. Verder gaf zij aan de jagersverenigingen goed aangehaakt te willen houden bij de hervorming van de wilddelingen en het opnemen van teldata van de WBE's in het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). Tot slot gaf de minister de partijen enkele concrete vragen mee naar huis. Hiermee gaan de organisaties nu voortvarend aan de slag, met als doel de minister zo volledig mogelijk te informeren alvorens nieuwe stappen in het proces worden genomen.

Zitting bodemprocedure tegen de Staat op 21 augustus 2023

De rechtbank heeft de zittingsdatum bekendgemaakt van de bodemprocedure tegen de ministeriële regeling om de jacht op konijn in heel Nederland en de haas in de provincies Utrecht, Limburg en Groningen te sluiten. Op 21 augustus 2023 vindt de zitting plaats in de rechtbank van Den Haag. De Jagersvereniging, NOJG en de FPG hopen op een uitspraak nog voor de start van het jachtseizoen.

De bodemrechter buigt zich tijdens de zitting over de beslissing van de minister én de beoordelingsmethode die is gehanteerd om de staat van instandhouding van de haas en het konijn te bepalen. De bodemprocedure werd door de Jagersverenigingen en FPG medio december 2022 in gang gezet, nadat de voorzieningenrechter in oktober 2022 ook oordeelde de materie te complex en omvangrijk te vinden voor een kort geding. De ministeriële regeling werd vervolgens doorgezet en de partijen werden doorverwezen naar de bodemprocedure.

Definitief oordeel

Het tegenvallende resultaat in het kort geding zegt overigens niets over de positie van de Jagersverenigingen in de bodemprocedure tegen de Staat. Hierin wordt de beslissing om de jacht op het konijn te sluiten en de gronden waarop dit is

gebeurd aangevochten op basis van uitvoerige en wetenschappelijk onderbouwde informatie die door onder meer de Jagersvereniging de afgelopen tijd is aangeleverd. In deze procedure wordt de rechter verzocht om een definitief oordeel te geven over de beoordelingsmethode, die moet worden gehanteerd bij het bepalen van de staat van instandhouding van haas en konijn.

Vertrouwen

De zitting en de uitspraak zijn van groot belang voor de volgende jachtseizoenen en voor alle andere bejaagbare wildsoorten. Directeur Willem Schimmelpenninck: “We hebben veel vertrouwen in onze positie in de bodemprocedure. Hierin wordt de zaak letterlijk tot op de bodem uitgezocht. Daarin staan we heel sterk. Het kan niet zo zijn dat besluiten vanuit de overheid worden gebaseerd op onjuiste gegevens. Het is goed om dit grondig aan de kaak te stellen.”

Zitting bijwonen

De Jagersvereniging, NOJG, FPG en andere belanghebbenden kunnen op 21 augustus alle steun gebruiken tijdens de openbare zitting om 09.30 uur in de rechtbank van Den Haag. Iedereen die dat wil, is van harte welkom deze belangrijke ochtend voor de jacht in Nederland bij te wonen.

Tegemoetkoming bij schade aan gewassen door vogels in

Noord-Holland

De provincie Noord-Holland gaat in gesprek met boeren over alternatieven voor het doden en bestrijden van dieren om op korte termijn schade aan landbouwgewassen te voorkomen. Het gaat om de diersoorten knobbelzwaan, meerkoet, spreeuw, gaai, ekster, houtduif, zwarte

kraai, kauw en konijn. Als er toch schade is, kunnen ondernemers een aanvraag indienen voor een schadetegemoetkoming.

Het provinciebestuur komt tot het besluit na een uitspraak van Raad van State in april. In een beroepsprocedure tegen het Faunabeheerplan Algemene soorten 2017-2023 voor Noord-Holland oordeelde de Raad van State dat zowel de landelijke als de provinciale vrijstellingen in het faunabeheerplan onvoldoende onderbouwd zijn.

Landelijke en provinciale vrijstellingen maken het mogelijk om diersoorten die schade aan landbouwgewassen veroorzaken te bestrijden. De uitspraak van de hoogste rechter betekent voor de resterende looptijd van het faunabeheerplan in Noord-Holland tot eind dit jaar vooral preventieve maatregelen ingezet moeten worden. Er kan alleen nog met ontheffingen voor bestrijding gewerkt worden. Dit geldt voor alle handelingen waar de vrijstellingen over gaan, zoals afschot en nestbehandeling.

Voor afschot van de 8 soorten is voortaan per situatie een ontheffing nodig. Om die te krijgen is een onderbouwing nodig waaruit blijkt dat voor het doden van de diersoorten alternatieven ontbreken. Ook moeten nut en noodzaak zijn

aangetoond en mag de staat van instandhouding, dus de totale populatie dieren, niet in gevaar komen.

De komende tijd gaat de provincie in gesprek met LTO Noord, natuurorganisaties, de Faunabeheereenheid, Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord en BIJ12. De vraag ligt op tafel hoe om te gaan met de nieuwe situatie die is ontstaan als gevolg van de uitspraak. Ook werkt de faunabeheereenheid aan een nieuw faunabeheerplan algemene soorten.

De schadetegemoetkoming keert de provincie uit omdat het erg laat in het seizoen is voor boeren om zich aan te passen aan het plotseling wegvallen van de vrijstelling om dieren te doden. Om voor een schadetegemoetkoming in aanmerking te komen moet een ondernemer kunnen aantonen dat alles is gedaan om schade te voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld door het plaatsen van netten over de gewassen of door afschrikmethodes. Meer informatie hierover is te vinden op de [website van uitvoeringsinstantie BIJ12](#).

De Raad van State noemt in de uitspraak ook de vos. Voor het beheren van de vos is de ontheffing nog wel geldig. Het beheerplan ganzen in weidevogelgebieden blijft ook geldig. De onderbouwing voor het doden van deze diersoorten voldoet.

bron: [Provincie Noord-Holland](#), 17/05/2023

Voorlopige uitspraak RvS: vos mag worden afgeschoten in

provincie Utrecht

Raad van State

In bepaalde gebieden in de provincie Utrecht waar weidevogels zijn, mogen voorlopig vossen worden afgeschoten. Dit om de weidevogels te beschermen, zo heeft de Raad van State donderdag besloten. Het gaat om een voorlopige uitspraak, later volgt nog een definitieve.

202202020/4/A3.

Datum uitspraak: 11 mei 2023

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in verband met een ambtshalve ingesteld onderzoek naar het bestaan van aanleiding voor opheffing of wijziging (artikel 8:87, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht; hierna: de Awb) van de bij mondelinge uitspraak van de voorzieningenrechter van 4 mei 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1792](#), getroffen voorziening hangende het geding tussen:

1. stichting De Faunabescherming, gevestigd te Amstelveen,
2. stichting Animal Rights, gevestigd te Den Haag, en
stichting Fauna4Life, gevestigd te Amstelveen,
verzoekers,

en

het college van gedeputeerde staten van Utrecht,

verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 31 augustus 2020 heeft het college aan stichting Faunabeheereenheid Utrecht ontheffing verleend voor het 's nachts afschieten van vossen met een geweer in bepaalde weidevogelgebieden en bij gebieden waar pluimveebedrijven met vrije uitloop (zogenoemde Freilandbedrijven) zijn gevestigd.

Bij afzonderlijke besluiten van 30 maart 2021 heeft het college het door De Faunabescherming en Animal Rights en Fauna4Life (hierna tezamen: de stichtingen) daartegen gemaakte bezwaren gedeeltelijk gegrond verklaard en voor het overige ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 16 februari 2022 heeft de rechtbank de door de stichtingen daartegen ingestelde beroepen gegrond verklaard, de besluiten van 30 maart 2021 vernietigd en de ontheffing geschorst tot zes weken na het nemen van een nieuwe beslissing op de bezwaren. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak hebben het college, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en De Faunabescherming hoger beroep ingesteld.

Bij besluiten van 21 maart 2023 heeft het college opnieuw besloten op de door de stichtingen gemaakte bezwaren.

De stichtingen hebben gronden aangevoerd tegen de besluiten

van 21 maart 2023. Ook hebben zij de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

De Faunabeheereenheid, de minister en de stichtingen hebben nadere stukken ingediend.

Het college heeft schriftelijke uiteenzettingen gegeven.

De voorzieningenrechter heeft de zaak ter zitting behandeld op 4 mei 2023. Na afloop daarvan is bij mondelinge uitspraak een ordemaatregel getroffen, die inhoudt dat de besluiten van 21 maart 2023, waarbij de ontheffing van 31 augustus 2020 is gewijzigd, worden geschorst, tot de voorzieningenrechter heeft beslist over de opheffing of wijziging van deze voorlopige voorziening.

Overwegingen

1. De voorzieningenrechter doet uitspraak zonder zitting.
2. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en is niet bindend in de bodemprocedure.

Inleiding

3. Voor een beschrijving van de eerdere besluitvorming van het college en de uitspraak van de rechtbank wordt verwezen naar de uitspraak van de voorzieningenrechter van 10 juni 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1652](#). Bij de besluiten van 21 maart 2023 heeft het college de ontheffing opnieuw aangepast. De ontheffing geldt niet meer voor:

- het gebruik van het geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan Freilandkippen;
- het gebruik van het geweer in een veld kleiner dan 40 hectare.

Het college heeft de motivering wat betreft het voorkomen van

belangrijke schade aan flora en fauna, in dit geval de weidevogels, aangevuld. Volgens het college leidt predatie, dat wil zeggen: het doden en opeten door in dit geval vossen, tot een afname van het aantal weidevogels. Het college baseert zich voor die conclusie op het rapport “De rol van de vos bij weidevogelpredatie en de effectiviteit van het uitgevoerde vossenbeheer in de provincie Utrecht” van de Faunabeheereenheid van december 2022 (hierna: het FBE-rapport). Er hoeft niet precies bekend te zijn wat het aandeel van de vos is en de invloed daarvan op de weidevogels. In het rapport zijn, ter uitvoering van de uitspraak van de rechtbank van 16 februari 2022, ook de gegevensbronnen benoemd.

Beroepen

4. De besluiten van 21 maart 2023 worden, gelet op artikel 6:24 van de Awb, gelezen in samenhang met artikel 6:19, eerste lid, van die wet, van rechtswege geacht onderwerp te zijn van dit geding.

De stichtingen voeren daartegen aan dat de noodzaak van het doden van de vos om weidevogels te beschermen niet is aangetoond. Het causale verband moet wetenschappelijk worden aangetoond, maar de brongegevens zijn niet controleerbaar. De stichtingen achten het afschieten van de vos zinloos, omdat de territoria van gedode vossen worden opgevuld door andere vossen of andere predatoren. In plaats van een generieke ontheffing te verlenen voor een groot deel van de provincie, moet er per gebied maatwerk worden verricht. Ook wordt betoogd dat het college de alternatieven niet voldoende heeft onderzocht. Eerst zouden de inrichtingsmaatregelen voor weidevogels moeten worden geoptimaliseerd. De stichtingen wijzen voor de onderbouwing van hun standpunten op rapportages van SOVON en van deskundige J.L. Mulder van ecologisch bureau Mulder Natuurlijk.

Verder voeren de stichtingen aan dat de noodzaak van nachthacht niet is aangetoond en dat ten onrechte in de

voorschriften is opgenomen dat het gebruik van lokvoer is toegestaan.

Beoordeling

5. Met de verzoeken om voorlopige voorziening beogen de stichtingen de ontheffing te schorsen, zodat er hangende de bodemprocedure geen vossen mogen worden gedood. Deze voorlopige voorzieningenprocedure leent zich niet voor het beantwoorden van complexe rechtsvragen. Daarom zal de voorzieningenrechter aan de hand van een belangenafweging beoordelen of de verzoeken voor toewijzing in aanmerking komen.

6. Sinds de uitspraak van de rechtbank van 16 februari 2022 heeft in de provincie Utrecht geen vossenbeheer plaatsgevonden. De ontheffing was geschorst en van de landelijke vrijstelling kon geen gebruik worden gemaakt. De situatie verschilt van die in de provincie Zuid-Holland in de uitspraak van de voorzieningenrechter van 22 maart 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:814](#), waarop de stichtingen hebben gewezen. Het gaat in deze zaak niet slechts om een aanvulling op de landelijke vrijstellingsregeling. Daarnaast is het college in deze zaak gemotiveerd ingegaan op de gronden van de stichtingen. Op grond van die motivering en gelet op de nu betrokken belangen, komt de voorzieningenrechter tot een ander oordeel dan in de in 3. genoemde uitspraak van 10 juni 2022. Het college heeft onder verwijzing naar het FBE-rapport aangevoerd dat in 2022 ten opzichte van 2021 het aantal bekende legsels met 18,5% is afgenomen, het aantal gepredeerde legsels met 41,3% is gestegen en het aantal uitgekomen bekende legsels met 23,3% is gedaald. Aan die conclusie liggen de weidevogeldata in de Boerenlandvogelmonitor en de afschotdata van vossen in het Faunaregistratiesysteem als gegevensbronnen ten grondslag, waarbij – zo begrijpt de voorzieningenrechter – aan de hand van coördinaten locatiespecifiek onderzoek is verricht. In het FBE-rapport staat verder dat verwacht wordt dat door aanwas en meer inloop van vossen richting het

ontheffingsgebied de aantallen bekende legsels in 2023 nog verder zullen afnemen. De deskundigen verschillen van mening over het bestaan van een correlatie tussen afschot van vossen en de aantallen weidevogels. Zonder daarover een inhoudelijk oordeel te vellen, volgt de voorzieningenrechter de bevindingen in het FBE-rapport over de periode na de uitspraak van de rechtbank, omdat die onvoldoende zijn weersproken. Het enkele feit dat niet-professionele vrijwilligers de gegevens hebben verzameld, acht de voorzieningenrechter zonder concrete voorbeelden van die gegevens niet genoeg om die als onbetrouwbaar aan te merken. De bevindingen in het FBE-rapport en de noodzaak van vossenbeheer worden bovendien ondersteund door zeer recente reacties van verschillende bij weidevogelbescherming betrokken organisaties. De voorzieningenrechter stelt vast dat in ieder geval een aantal van hen ook hun werkgebied in het ontheffingsgebied hebben, zoals Vereniging Natuurmonumenten, Weidevogelgroep Molenpolder en Collectief Alblasserwaard/Vijfherenlanden. Verder weegt de voorzieningenrechter mee dat de staat van instandhouding van de vos gunstig is en onweersproken is gebleven dat die staat van instandhouding niet wordt bedreigd bij het voorgestelde beheer. Daar tegenover staat dat de weidevogels in een slechte staat van instandhouding verkeren.

Conclusie en proceskosten

7. Gelet op het vorenstaande ziet de voorzieningenrechter aanleiding om de bij mondelinge uitspraak van 4 mei 2023 getroffen voorziening te wijzigen. De verzoeken van de stichtingen om het treffen van een voorlopige voorziening zullen alsnog worden afgewezen. Dit betekent dat de bij de besluiten van 21 maart 2023 gewijzigde ontheffing weer van kracht is en er binnen de grenzen van die ontheffing vossenbeheer mag plaatsvinden totdat in de bodemprocedure uitspraak wordt gedaan.

8. Het college hoeft geen proceskosten te vergoeden.

Beslissing

De voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

wijzigt de bij mondelinge uitspraak van 4 mei 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1792](#), getroffen voorziening, in die zin dat de verzoeken worden afgewezen.

Aldus vastgesteld door mr. N. Verheij, voorzieningenrechter, in tegenwoordigheid van mr. L.E.E. Konings, griffier.

w.g. Verheij
voorzieningenrechter

w.g. Konings
griffier

Uitgesproken in het openbaar op 11 mei 2023

612.

Onmiddellijk	verbod	op
afschieten	vossen	in
provincie	Utrecht	–
04-05-2023		

Zeker een week mag er geen afschot van vossen plaatsvinden in een groot deel van de provincie Utrecht. Dat heeft de Raad van State donderdag bepaald in een spoedprocedure die was aangevraagd door enkele dierenorganisaties. De Faunabeheereenheid Utrecht begon woensdagnacht meteen vossen te doden, nadat eerder die dag de schorsing van de daarvoor vereiste ontheffing afliep.

‘Er mag dus niet meer geschoten worden’, maakte de raadsvoorzitter na de spoedzitting bij de Raad van de State bekend. Het verbod geldt tot volgende week. Dan beslist de raadsvoorzitter of het verbod voorlopig in stand blijft.

De Utrechtse rechtbank schorste [vorig jaar](#) de ontheffing die het mogelijk maakte om vossen te doden. Volgens de provincie was die ontheffing nodig om de weidevogels en loslopende kippen bij Freilandbedrijven te beschermen. Maar de rechtbank zette grote vraagtekens bij de noodzaak van de ontheffing, omdat er al een landelijke ontheffing bestaat om vossen te doden. *(Die echter voor de provincie Utrecht sinds de uitspraak van juni 2022 is geschorst)*

Ontheffing aangepast

Provincie Utrecht kreeg van de rechtbank opdracht om een nieuw

besluit te nemen. Dat heeft de provincie gedaan. De ontheffing is aangepast. Vossen mogen niet meer worden afgeschoten voor de bescherming van de kippen. Het doden van vossen is nu alleen nog toegestaan om weidevogels te beschermen.

De raadsvoorzitter legde meteen de absurditeit van de nieuwe ontheffing bloot. 'Als je een vos ziet lopen, hoe weet je dan of die op weg is naar een kip of een weidevogel?' Maar volgens een woordvoerder van de Faunabeheereenheid Utrecht is de vos in dit seizoen vooral op zoek naar legsels van weidevogels.

Woordvoerders van Animal Rights, Fauna4Life en de Faunabescherming vermoeden een andere reden waarom de provincie vossen niet meer wil laten doden in de buurt van Freilandbedrijven. 'De noodzaak om ze af te schieten bij die bedrijven kon de provincie niet hardmaken. De kippenhouders hebben andere mogelijkheden om hun kippen te beschermen.' In dat geval mag niet voor het zwaarste middel afschot worden gekozen.

Wie is de dader?

Volgens advocaten van provincie Utrecht is voor de aangepaste ontheffing een gebiedsgericht onderzoek gedaan. Daaruit zou de vos als belangrijkste schuldige naar voren zijn gekomen. Afname van het aantal vossen zou een direct verband hebben met een afname van gedode kippen en weidevogels.

Volgens Harm Niesen van de Faunabescherming is dat onzin. Voor een gedode vos komen juist meerdere terug die zijn territorium willen overnemen, zegt hij. Afschot werkt dus averechts. Niesen noemt het onderzoek van de provincie ook oude wijn in nieuwe zakken. 'Nepwetenschap.' Concreet nieuw onderzoek zou niet zijn gedaan. In zijn ogen zijn alleen oude gegevens opnieuw opgediend.

De advocaat van de Faunabescherming zegt ook dat je aan aangevreten eieren en dode kuikens niet kunt zien wie de dader is. Maar de provincie houdt vol dat er een nieuw degelijk

onderzoek is gedaan. Er is significant bewijs dat de vos de dader is.

Vos kan weer bestreden worden in de provincie Utrecht met ingang van 3 mei 2023

Provincie Utrecht – bestrijden vos vanaf 3 mei 2023 weer jagen op de vos in onze provincie voor de bescherming van de weidvogels en andere diersoorten. Daarom heeft de provincie Utrecht toestemming gegeven om op vossen te bestrijden.

Drie grote natuurorganisaties zijn het niet eens met die toestemming en stappen weer naar de Raad van State.

De vos is een goede jager, daar hebben boeren en weidevogels last van. Het dier jaagt op vogels, zoekt eieren en rooft regelmatig kippenhokken leeg.

Reden voor de provincie om een nieuwe ontheffing te verlenen die het jagen op vossen 's nachts toelaat.

Bij Collectief Eemland zijn ze daar blij mee, want de weidevogel zit in groten getale in de Eempolder. "En die moet beschermd worden. Helaas ten koste van de vos", vindt gebiedscoördinator Wilhelm Bos. "Het is een prachtig beest, dat vinden wij ook. En als het er één zou zijn hebben wij er ook geen probleem mee, maar het zijn er gewoon te veel."

Weidevogel beschermen

Vossen hebben geen natuurlijke vijanden en daardoor neemt de populatie makkelijk per jaar met meer dan 200% toe. “Jonge vossen gaan dan ook op zoek naar een eigen territorium en trekken steeds vaker vanuit andere velden de polder in”, legt Bos uit. En daar hebben de boeren en de weidevogels volgens het collectief flink last van. Als vossen jagen, hebben ze het vaak op meerdere dieren gemunt. “Ze eten er maar één op, maar doden er vaak meerdere, die ze dan begraven. Zoals bijvoorbeeld bij een kippenhok of een nest.”

Het collectief Eemland, een organisatie bestaande uit boeren uit het gebied, zet zich al jaren in voor het beschermen van de weidevogel. “Daar zit de afgelopen jaren ook behoorlijk wat geld in.” Met verschillende maatregelen is het gelukt om de verschillende vogelsoorten te behouden, maar de vos gooit roet in het eten.

Vossen hebben nog een maand vrij spel in de Eempolder, dan komen de jagers

Om de weidevogels te beschermen gaf de provincie Utrecht een ontheffing af, om 's nachts op de dieren te mogen jagen. De rechter oordeelde in 2022 dat die ontheffing ongegrond was omdat de Minister van Natuur en Stikstof niet bevoegd was om de vos op de landelijke vrijstelling te plaatsen, waar de minister het niet mee eens is en ook hoger beroep hiertegen heeft aangetekend. Maar na aanpassingen kwam er een nieuwe ontheffing van de provincie Utrecht die vanavond ingaat en het jagen op de vos weer mogelijk maakt. Tot grote onvrede van natuurorganisaties, die morgen tegenover de provincie bij de Raad van State staat.

De jacht op de vos is een langslepend juridisch gevecht tussen de provincie en de

natuurorganisaties.

In de zomer van 2020 verleende het college van gedeputeerde staten van Utrecht een ontheffing aan de faunabeheereenheid. Daardoor mocht er 's nacht gejaagd worden op het roofdier in bepaalde gebieden in de provincie.

Natuurorganisaties gingen tegen deze ontheffing in beroep en in februari 2022 gaf de rechter de organisaties gelijk: de provincie moest hun besluit aanpassen. In juni 2022 wilde de provincie dat de rechter die uitspraak zou schorsen. Dat is niet gebeurd. Daaropvolgend heeft de provincie een nieuw besluit genomen, met aanpassingen in de onderbouwing. Verder laat de provincie wel in stand dat er op de vos gejaagd mag worden. En die ontheffing gaat vanavond – 3 mei – in.

Het argument van de provincie voor de jacht op vossen is dat ze de weidevogel in gevaar brengen. De natuurorganisaties vechten dit opnieuw aan en vragen bij de Raad van State om een zogenoemde ordemaatregel. Dat betekent dat ze willen dat de jacht wordt stopgezet, totdat de rechter met een definitieve uitspraak komt.

Het collectief Eemland hoopt dat na morgen blijkt dat er juist wel 's nachts op de dieren mag worden gejaagd. "Dat hoeft wat ons betreft niet provinciebreed, ze veroorzaken namelijk lang niet overal overlast", vindt Bos. "In het natuurlijk territorium van de dieren valt het heel erg mee, maar de grote populatie trekt dus de polder op."

Stichting Jachtopleidingen Nederland start weer met reeks webinars

Vanaf 23 mei start de SJN weer met een reeks nieuwe interessante webinars. In anderhalf uur durende webinars wordt een breed aanbod aan onderwerpen binnen de jacht en natuurbeheer behandeld. U kunt u al inschrijven voor de volgende webinars:

- 23-05: Webinar nachtzicht en elektronische hulpmiddelen voor jacht en beheer.
- 22-06: Webinar ganzenbeheer

Kijk snel op www.jachtopleiding.com voor meer informatie!

Gezocht: Landelijk Secretaris Vereniging Het Ree

Nederland telt zeker 100.000 reeën. Overal komen ze voor: in bossen, akkers, polders en heide. Reeën zijn sierlijk en elegant. Ze zijn ook kwetsbaar. Daarom zoeken ze beschutting en rust. Vereniging Het Ree zet zich in voor goede, gezonde en duurzame reeënpopulaties.

Als vereniging zijn we dé kennis- en adviesorganisatie voor én over het ree. Onze activiteiten zijn onderverdeeld in vijf categorieën:

- Verzamelen van kennis over het ree in onze eigen kennisbank.
- Ontwikkelen en begeleiden van activiteiten gericht op een duurzaam beheer van reeën.
- Ondersteunen van leden bij de uitvoering van het beheer.
- Samenwerken met derden op het gebied van leefbaarheid en biodiversiteit.
- Voorlichting geven over het ree in de vorm van tijdschriften, boeken, workshops en voordrachten.

Ben jij de nieuwe secretaris van vereniging Het Ree?

Onze vereniging bestaat uit meer dan 100 enthousiaste vrijwilligers, die zich samen inzetten voor een prachtige diersoort. Wij zoeken een nieuwe secretaris, die zich bij onze vrijwilligers voegt. Als secretaris ben je het 'geweten' van het bestuur. Dit uit zich in het vertegenwoordigen van de belangen van het voortbestaan van het Ree: de diersoort én de

vereniging. Tevens is de secretaris lid van het team dat verantwoordelijk is voor het dagelijks bestuur.

De werkzaamheden van onze secretaris

Onze secretaris waakt over de naleving van de statuten en het huishoudelijk reglement. Er wordt één keer per jaar een algemene ledenvergadering georganiseerd. Naast de algemene ledenvergadering komt het bestuur één keer per maand samen. De secretaris zorgt voor de voorbereiding van de vergadering, coördineert de besluitvorming en zorgt voor de verslaglegging en archivering hiervan. Viermaal per jaar wordt ons eigen tijdschrift verstuurd aan alle leden van de vereniging. De secretaris draagt zorg voor de ledenadministratie en de verzendlijsten van ons tijdschrift en de nieuwsbrief. De wisselprijs "Vereniging Het Ree" wordt 1 maal per 2 jaar uitgereikt aan een lid dat zich zeer bijzonder heeft ingezet voor het ree. De secretaris neemt deel aan de jury en draagt zorg voor de uitreiking van de prijs.

Zie jij jezelf bovenstaande activiteiten op je nemen en beschik je daarnaast over:

- +/- 16 uur per maand vrije tijd om je in te zetten voor de vereniging
- Goede contactuele eigenschappen
- HBO/academisch werk- en denkniveau
- Goede beheersing Nederlandse taal, zowel mondeling als schriftelijk
- Samenwerkingskwaliteiten
- Politieke antenne
- Kunnen onderscheiden van hoofd- en bijzaken
- Inspirerende kwaliteiten

Meer weten over deze functie?

Neem dan contact op met Jan van Wulfften Palthe (*huidig secretaris*)

E-mailadres: secretaris@hetree.nl

Brief Faunabeheereenheid Noord-Holland – “Onderbouwen schadetegeemoetkoming in Noord-Holland”

Bezig met laden...

Duurt het te lang?

↻ Laad het document opnieuw

| [Openen in nieuwe tab](#)

[Download](#)

Wolf komt door wolfwerende omheining heen in Amen en doodt meerdere schapen

[Petra Wijnsema](#)

21 april, 17:06 • 3 minuten leestijd

Een dierenarts hecht de wonden van een schaap van Bert Zinger
© Bert Zinger

Twee schapen zijn gedood en drie schapen raakten gewond bij een aanval in Amen door vermoedelijk een wolf. De schapen stonden achter een wolfwerende omheining met vijf draden. Het was de vijfde wolvenaantal op schapen van Bert Zinger uit Hijken; het was de eerste keer dat ze wolfwerend stonden. Zinger vond de dode en gewonde dieren gisteren rond het middaguur. "Er zijn er twee direct dood en drie zijn gewond, waarvan ik van twee betwijfel of die het overleven", zegt hij in een filmpje op Facebook.

Scepsis over wolfwerende rasters

Hij baalt ontzettend van de aanval. "Ik heb een wolfwerend raster geplaatst op de manier zoals BIJ12 het wil. Het heeft gigantisch veel werk en geld gekost. Volgens de provincie en de wolvenconsulent zou dit de oplossing moeten zijn. Wij schapenhouders zijn hier sceptisch over en het blijkt nu wel dat dit terecht is", aldus Zinger.

In het filmpje zegt hij al meerdere gesprekken te hebben gevoerd met de provincie, maar niet verder te komen. "Die blijft zeggen dat wolfwerende rasters de oplossing zijn. Het blijkt nu dat het niet zo is. Voor wolven die door dit soort afrasteringen heen komen is maar één oplossing en dat is beheer. En beheer houdt afschot in."

Geplaatst volgens de norm

De taxateur die het dna heeft afgenomen is ook wolvenconsulent in Gelderland. Hij de noemde de omheining 'wolfwerend'. Dat wil zeggen dat het voldeed aan de normen van BIJ12, de instantie die de schadeafhandeling voor de provincies uitvoert. Enkele van de normen zijn dat de hoogte 1.20 meter moet zijn, dat er minimaal 4,5 duizend volt op dient te staan en dat de onderste draad niet hoger dan 20 centimeter boven de grond hangt.

Eerder kwam ook de Drentse wolvenconsulent na zo'n melding de staat van de omheining bekijken. Maar die is niet welkom bij Zinger. "Iemand die zelf geen wolfwerend raster heeft hoeft mij niet te vertellen hoe ik het moet doen. Hij moet het goede voorbeeld geven", vindt Zinger.

Paaltje afgebroken

Een exmoorpony van wolvenconsulent Jaap Mekel werd afgelopen zondag met aangevreten karkas gevonden in een perceel dat Mekel voor Natuurmonumenten begraast. Het dier stond achter twee stroomdraden. Mekel en Natuurmonumenten zijn van mening dat de kans op een wolvenaantal klein was omdat de dieren kuddegedrag vertonen en dus weerbaarder zijn tegen de wolf dan landbouwhuisdieren.

De provincie bevestigt de lezing van de taxateur. "Een van de paaltjes is aan de onderkant afgeknapt. Volgens de taxateur is de wolf er daar doorheen gekomen", zegt een woordvoerder.

Verschil van opvatting

Eerder verschilden de Drentse en Gelderse wolvenconsulent van mening over de wolfwerendheid van een omheining. De Gelderse wolvenconsulent had een omheining bij schapenhouder Stefan Worst in Vledder in februari als 'wolfwerend' bestempeld, maar de Drentse wolvenconsulent constateerde dat de afrastering op meerdere punten niet voldeed aan de normen van BIJ12.

De aanval in Amen vond plaats binnen de driehoek waar zich een wolvenpaar heeft gevestigd. Het dna van wolvin GW3011f en wolf GW2864 is op dode schapen aangetroffen in het gebied tussen Grolloo, Borger en Zwiggelte. Het dna van het mannetje wordt sinds juni vorig jaar regelmatig aangetroffen en bij het vrouwtje is dat sinds september vorig jaar. Dna-onderzoek moet uitwijzen of dit wolvenpaar inderdaad verantwoordelijk is voor de aanval in Amen.

Dit zette Bert Zinger zelf op Facebook:

Zie ook: [Pony van Drentse wolvenconsulent vermoedelijk door wolf gepakt, dier stond onvoldoende beschermd](#)

Nieuwsbrief FBE Limburg 2e kwartaal 2023

Bezig met laden...

Duurt het te lang?

Laad het document opnieuw

Schadebestrijding in Noord-Holland alleen nog op basis van ontheffing

Raad
van State

Uitspraak

201905176/1/A3

Raad van State vindt faunabeheerplan onvoldoende onderbouwd

De Raad van State heeft vandaag uitspraak gedaan in de zaak aangaande het goedkeuringsbesluit van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over het Faunabeheerplan. Na een langshepende rechtsgang oordeelde de Raad van State dat zowel de landelijke als de

provinciale vrijstellingen in het faunabeheerplan van de provincie onvoldoende waren onderbouwd. Hiermee zijn de eerdere uitspraak van de rechtbank en het besluit van Gedeputeerde Staten vernietigd.

Concreet betekent de uitspraak van de Raad van State dat voor de resterende looptijd van het faunabeheerplan in Noord-Holland enkel en alleen nog met ontheffingen gewerkt kan worden. Dit is een enorme tegenvaller voor vooral de boeren in deze provincie. Het is nu afwachten hoe het provinciaal bestuur met deze uitspraak omgaat.

Belang overleg minister

De uitspraak benadrukt tevens het belang van een overleg op korte termijn met de minister, dat LTO, Jagersvereniging, NOJG en FPG afgelopen vrijdag middels een brandbrief hebben aangevraagd. Het jagen in het kader van schadebestrijding wordt op deze manier zeer complex en brengt weer meer administratieve handelingen met zich mee. Bij zowel de Jagersvereniging, NOJG, LTO als FPG vreest men voor een verdere versnippering van het soortenbeleid en een verhoging van de regeldruk.

De Raad van State stelt dat bij het onderbouwen van de vrijstellingen naast een grondige onderbouwing van de schade, ook aangegeven moet worden dat tevens gebruik is gemaakt van meerdere en diverse alternatieve beheermethoden om schade te voorkomen. In het faunabeheerplan van Noord-Holland is dit onvoldoende gebeurd zo staat in de uitspraak.

Onherroepelijk

Dit betekent dat Faunabeheereenheden in de toekomst bij het opstellen van hun beheerplannen, nog meer en verder gedetailleerde gegevens moeten opnemen in hun onderbouwingen van bejaging op basis van schadebestrijding. Overigens zijn de reeds vastgestelde faunabeheerplannen

onherroepelijk. Deze blijven in het hele land geldig over de vastgestelde looptijd.

Het Faunabeheerplan algemene soorten In Noord-Holland loopt eind 2023 af. In deze provincie is in de broedgebieden van de weidevogel reeds een ontheffing verleent voor het beheer van de vos.

[Lees de volledige uitspraak van de Raad van State hier.](#)

In Nederland geboren wolf vestigt zich mogelijk in Duitsland en rapportage wolvenschade Nederland

13 april 2023

De activiteit van de wolf in de periode 1 november 2022 tot en met 15 februari 2023

Eén van de wolven die in de afgelopen jaren op de Noord-Veluwe werd geboren lijkt op zoek naar een nieuw territorium in Duitsland. Dit is voor het eerst dat een Nederlandse wolf zich

mogelijk wil vestigen in het buitenland. Dat blijkt uit de nieuwe voortgangsrapportage over de activiteit van de wolf in Nederland.

Aasetende wolven op de Midden-Veluwe © ARK Rewilding

Wanneer deze wolf met de genetische code GW2667m precies geboren is, is niet duidelijk. Zijn DNA werd voor het eerst in maart 2022 aangetroffen, wat betekent dat hij is geboren in de periode 2019-2021. Zeker is wel dat GW2667m een nakomeling is van de roedel die gevestigd is op de Noord-Veluwe. Bijzonder aan deze wolf is ook dat hij op 8 november 2022 werd aangereden op de N795. Dit blijkt uit haren die gevonden zijn op de autobumper en die daarna onderzocht zijn op DNA. De betreffende wolf werd op de plek van de aanrijding niet aangetroffen. Ruim een maand later werd bij Arnhem een uitwerpsel van deze wolf gevonden. Het dier had de aanrijding blijkbaar overleefd. Op 26 januari 2023 werd GW2667m opnieuw genetisch vastgesteld nabij Fleckertshöhe in Rijnland-Palts, Duitsland. Hij is hiermee de eerste in Nederland geboren wolf die in het buitenland op zoek lijkt te zijn naar een territorium.

Sporen van nakomelingen

In de nieuwe voortgangsrapportage geven we inzicht in de activiteit van de wolf in Nederland in de periode van 1 november tot en met 15 februari 2023. Aan de hand van DNA is de aanwezigheid van 29 verschillende wolven vastgesteld. Hiervan waren zeven zogenoemde 'zwervende' wolven. Zij zijn op doortocht en op zoek naar een geschikt territorium. Ook werden voor het eerst sporen aangetroffen van zeven nakomelingen die in 2022 geboren werden binnen de roedels op de Veluwe (vier) en in de regio van Zuidwest-Drenthe en Zuidoost-Fryslân (drie). In totaal heeft ons land nu vier wolvenroedels. Een roedel bestaat uit een voortplantend paar, hun welpen van dit jaar en de inmiddels volgroeide jongen van vorig jaar. Eén

roedel bevindt zich in het grensgebied van Drenthe en Fryslân, drie roedels zijn aanwezig verspreid over de Veluwe. Daarnaast zijn er nog vier wolvenparen aanwezig op de Veluwe en één wolvenpaar in Drenthe.

Schademeldingen bij BIJ12

In de afgelopen periode van de eerste 3 maanden van 2023 zijn 157 meldingen van [vermoedelijke wolvenschade aan landbouwhuisdieren](#) binnengekomen bij BIJ12. In totaal ging het bij 95 meldingen om [wolvenschade](#). De overige meldingen gaven een andere uitslag of moeten nog worden onderzocht.

Binnengekomen meldingen monitoring

Er zijn in deze periode 1263 meldingen binnengekomen van (vermoedelijke) sporen van wolven. De meldingen werden gedaan bij het Wolvenmeldpunt van BIJ12, waarvan de uitvoering is belegd bij de Zoogdiervereniging. Bij 664 meldingen is op basis van bewijsmateriaal – zoals DNA-onderzoek op bijvoorbeeld een uitwerpsel – of beeldmateriaal duidelijk geworden dat het daadwerkelijk om een wolf ging. Van de overige 599 meldingen kon niet worden vastgesteld of dit een wolf betrof.

Samenwerking

BIJ12 is de organisatie die namens provincies de beleidsuitvoering van het [dossier van de wolf](#) verzorgt. Dit heeft onder andere betrekking op monitoring en afhandeling van tegemoetkoming in schade. Dit bericht is tot stand gekomen met medewerking van [Zoogdiervereniging](#) (monitoring [Wolvenmeldpunt](#)), [Wageningen University & Research](#) (WENR) (DNA-analyses) en het [CEwolf consortium](#) (Centraal Europese wolvenpopulatie) (internationale uitwisseling genetische data).